

Spoor A2:

De overdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten in het kader van de Bijzondere Financieringswet: 2007-2030

2^e versie

K. Algoed
D. Heremans

KULeuven
16 Januari 2009

**Algemeen secretariaat – Steunpunt beleidsrelevant Onderzoek
Fiscaliteit & Begroting**

Voskenslaan 270 – 9000 Gent – België

Tel: 0032 (0)9 248 88 35 – E-mail: vanessa.bombeecq@hogent.be

www.steunpuntfb.be

De overdrachten aan de Gemeenschappen en Gewesten in het kader van de Bijzondere Financieringswet: 2007-2030

2de versie, 16 januari 2009

Koen Algoed en Dirk Heremans, Steunpunt Fiscaliteit en Begroting

0. Inleiding

We simuleren in deze bijdrage de dotaties van de federale overheid voor de Gemeenschappen en Gewesten voor de periode 2007-2050 zoals bepaald door de Bijzondere Financieringswet. We berekenen hierbij zowel de omvang van dotaties vanuit de federale overheid (verticale invalshoek) als de verdeling tussen de Gemeenschappen en Gewesten van die dotaties (horizontale invalshoek). De berekeningen tonen hoe de Bijzondere Financieringswet inwerkt op de financiën van zowel de federale overheid als de betrokken Gemeenschappen en Gewesten in een vergrijzende samenleving.

In vergelijking met de SCVV¹ berekenen we hier een aantal scenario's van economische groei in de betrokken regio's. De BBP-groei van het Rijk wordt dus expliciet gemodelleerd als een functie van de groei van de regionale BBP's. De berekeningen laten dan ook toe na te gaan wat de budgettaire impact (verticaal/horizontaal) kan zijn van economische divergentie dan wel convergentie tussen de regio's in dit land.

1. Bepalen van economische groei: bottom-up benadering

De evolutie van het BBP in het Rijk wordt bepaald door de evolutie van de diverse bruto geografische producten². Het BBP in België wordt hier gelijkgesteld aan de som van het bruto geografisch product van de drie regio's (waarbij ook de assumptie van een gesloten economie op nationaal niveau wordt gehanteerd).

We veronderstellen dat een bepaalde fractie van de werkende bevolking die in een bepaalde regio woont, voor zijn/haar werk pendelt naar één van de twee andere regio's. Zodra de werkende bevolking in een regio gekend is, kunnen we ook de netto-pendelstromen (uitgaande en ingaande pendelarbeid voor een bepaalde regio) berekenen.

2. Bepalen van economische groei: definities

We gebruiken volgende notatie:

P_t^i = bevolking in regio i op tijdstip t

¹ De SCVV gaat uit van een jaarlijkse gemiddelde stijging van de arbeidsproductiviteit van 1,75% en een administratieve werkloosheidsgraad van 8% vanaf 2030 in het Rijk. Teseamen met de verwachte participatiegraden volgt hieruit dan de verwachte jaarlijkse BBP-groeivoeten.

² Het BGP van een bepaalde regio is de som van de vergoedingen voor de productiefactoren tewerkgesteld in die regio.

$P_t^{i,15-64}$ = bevolking op beroepsactieve leeftijd in regio i op tijdstip t

M_t^{ij} = aantal pendelaars van regio i naar regio j op tijdstip t

E_t^i = aantal werkenden woonachtig in regio i op tijdstip t

U_t^i = aantal werklozen woonachtig in regio i op tijdstip t

J_t^i = aantal werkenden in regio i op tijdstip t

De activiteitsgraden en bevolking op beroepsactieve leeftijd in elke regio zijn exogene variabelen en kunnen verschillen tussen de regio's. Voor elke regio beschouwen we drie leeftijdscohorten: de 15-24-jarigen, de 25-49-jarigen en de 50-64-jarigen. We veronderstellen dat de werkloosheidsgraad in de regio's voor de betrokken leeftijdscohorten gelijk is aan de natuurlijke werkloosheidsgraad. Bemerkt dat alleen al door relatieve verschuivingen in de leeftijdscohorten de globale werkzaamheidsgraad in een regio kan veranderen.

De regionale beroepsbevolking en werkloosheidsgraad geven het aantal werkenden woonachtig in regio i op tijdstip t . Meer bepaald

$$E_t^{i,a} = \left(\frac{E_t^{i,a} + U_t^{i,a}}{P_t^{i,a}} \right) \cdot \left(1 - \frac{U_t^{i,a}}{E_t^{i,a} + U_t^{i,a}} \right) \cdot P_t^{i,a} \quad (1)$$

met a = een bepaalde leeftijdscohort (in casu de 15-24-jarigen, de 25-49-jarigen of de 50-64-jarigen)

waarbij $\sum_a P_t^{i,a} = P_t^{i,15-64}$ en $E_t^i = \sum_a E_t^{i,a}$

Vergelijking (1) geeft het aantal werkenden door de beroepsbevolking te corrigeren voor de werklozen.

We weten ook dat per definitie het bruto geografisch product gelijk is aan:

$$BGP_t^i = \left(\frac{BGP_t^i}{J_t^i} \right) J_t^i \quad (2)$$

De groeivoet van arbeidsproductiviteit, g , is hier een exogene variabele. De groeivoet kan verschillen tussen de regio's. Bijgevolg hebben we in periode t (met periode 0 als basisjaar):

$$\frac{BGP_t^i}{J_t^i} = \frac{BGP_0^i}{J_0^i} \cdot (1 + g^i)^{t-0} \quad (3)$$

3. Van werkzaamheidsgraad naar werkgelegenheidsgraad (van E_t^i naar J_t^i)

E_t^i gecorrigeerd voor de netto-pendel geeft het aantal werknemers in een regio (werkgelegenheidsgraad):

$$J_t^i = \sum_j m_t^{ji} E_t^j \quad (4)$$

waarbij m_t^{ji} = fractie van aantal werkenden met woonplaats in regio j die werkzaam zijn in regio i

Voorbeeld: aantal jobs en pendelaars in 2007

	Werkplaats	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Totaal
Woonplaats	BRU	321.339	40.010	16.410	377.759
	FLA	235.848	2.386.301	24.244	2.646.393
	WAL	122.702	40.025	1.088.571	1.251.298
	Totaal	679.889	2.466.336	1.129.225	4.275.450

Bron: Fod Economie

Vertaald in relatieve aantallen krijgen we:

	Werkplaats	m_{2007}^{jBru}	m_{2007}^{jVla}	m_{2007}^{jWal}
Woonplaats	BRU	0,8506	0,1059	0,0434
	FLA	0,0891	0,9017	0,0092
	WAL	0,0981	0,0320	0,8700

Het aantal werknemers volgt uit vergelijking (4) of in dit geval:

Brussel	$J^B = 0,8506 \cdot 377759 + 0,0891 \cdot 2646393 + 0,0981 \cdot 1251298 = 679889$
Vlaanderen	$J^V = 0,1059 \cdot 377759 + 0,9017 \cdot 2646393 + 0,032 \cdot 1251298 = 2466336$
Wallonië	$J^W = 0,0434 \cdot 377759 + 0,0092 \cdot 2646393 + 0,87 \cdot 1251298 = 1129225$
Totaal	4275450

4. Van BGP_t^i naar BRP_t^i

Voor het bruto geografisch product, BGP , telt het aantal werkenden in een regio terwijl voor het bruto regionaal product, BRP , het aantal werkenden met woonplaats in die bepaalde regio telt ('werkzaamheidsgraad'). Daarom wordt voor elke regio i het BGP_t^i gecorrigeerd voor de pendelaars

die in andere regio's wonen (gewicht $\left(\frac{GGP_t^i}{J_t^i}\right)$) en voor de inwoners van de eigen regio die in een andere regio j werken (gewicht $\left(\frac{GGP_t^j}{J_t^j}\right)$, $j \neq i$).

5. Simulaties inkomsten Gemeenschappen en Gewesten op basis van Bijzondere Financieringswet

Voor de Gewesten zijn de dotaties op basis van de Bijzondere Financieringswet het toegewezen gedeelte personenbelasting (art 33 §4), bijkomende middelen overgehevelde bevoegdheden (art 35octies), de negatieve term (art 33bis) en desgevallend de nationale solidariteitstussenkomst (art 48). Het toegewezen gedeelte personenbelasting, de bijkomende middelen overgehevelde

bevoegdheden en de negatieve term zijn gekoppeld aan de groeivoet van het BBP. De solidariteitstussenkomst, die net zoals het toegewezen gedeelte personenbelasting, de bijkomende middelen overgehevelde bevoegdheden en de negatieve term wordt voorafgenomen op de opbrengsten van de personenbelasting, is gebaseerd op afwijkingen van de regionale opbrengsten in de personenbelasting per capita ten opzichte van het Rijksgemiddelde. Regionale verschillen in belastingopbrengsten en demografische ontwikkelingen kunnen zorgen voor verschillen over de tijd heen in de afwijkingen van de regionale opbrengsten in de personenbelasting per capita ten opzichte van het Rijksgemiddelde.

Voor de Gemeenschappen zijn de dotaties op basis van de Bijzondere Financieringswet het toegewezen gedeelte BTW (art 39 §2 en art 40 §2), de bijkomende middelen ter herfinanciering –de zogenaamde Lambermontmiddelen- (art 40ter)³, het toegewezen gedeelte personenbelasting (art 46/47) en de compensatie kijk- en luistergeld (art 47bis). Het toegewezen gedeelte personenbelasting is in tegenstelling tot de compensatie kijk- en luistergeld gekoppeld aan de economische groei. Het toegewezen gedeelte BTW is sinds 2007 gekoppeld aan 0,91% van de economische groei.

De groeivoet van het BBP in het Rijk is dus mede bepalend voor de groei (en dus de omvang) van de diverse dotaties vanuit de federale begroting aan de Gemeenschappen en Gewesten (verticale invalshoek).

De dotaties worden vervolgens op basis van aantal verdeelsleutels omgeslagen naar de betrokken Gemeenschappen en Gewesten (horizontale invalshoek). Een belangrijke verdeelsleutel hier is de relatieve opbrengst van de personenbelasting in het betrokken Gewest (Gemeenschap). In die zin kan de groeivoet van het BRP impact hebben op die horizontale verdeelsleutel. In Vladymo I was er geen expliciete link tussen BRP en opbrengsten uit de personenbelasting in de betrokken regio. De regionale verdeling van de opbrengsten van de personenbelasting was er verondersteld constant te zijn. Hier is de groei van de inkomsten uit de personenbelasting in een regio gelijk aan de groeivoet van het BRP (de BRP-elasticiteit van belastingontvangsten is met andere woorden verondersteld gelijk te zijn aan 1 maar andere assumpties zijn ook mogelijk).

Eventuele expliciete vergrijzingseffecten op de inkomsten uit de personenbelasting worden hier niet gevat. Een mogelijk gevolg van vergrijzing zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat de BBP-elasticiteit van de belastingontvangsten kleiner is dan 1. Vergrijzing kan de niet-werkgelegenheidsgraad positief beïnvloeden. Vermits de gemiddelde belastingontvangsten van de gepensioneerden en werklozen lager zijn dan de gemiddelde belastingontvangsten van de actieven, zou in dergelijk scenario de belastingontvangsten relatief teruglopen. Het inschatten van eventuele expliciete vergrijzingseffecten op de inkomsten uit de personenbelasting vereist evenwel een microsimulatiemodel (en fiscale data uit een representatieve steekproef, data die omwille van zogenaamde privacy redenen (voorlopig?) niet worden vrijgegeven door Fod Financiën.

³ Het toegewezen gedeelte BTW alsook de bijkomende middelen herfinanciering worden voorafgenomen op de BTW-opbrengsten.

De bedoeling van de simulaties hier is niet exacte voorspellingen te maken met betrekking tot de werkgelegenheidsgraden in de periode 2008-2030 in de diverse regio's. De bedoeling is de impact te berekenen op de financiën van de federale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten wanneer er convergerende dan wel divergerende evoluties zijn inzake werkzaamheid in de drie regio's alsook de impact van de vergrijzing op de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.

Hiertoe gebruiken we de regionale natuurlijke werkloosheidsgraden (zie A. Sabadash (2008)) en geprojecteerde activiteitsgraden voor de diverse leeftijdscategorieën in de betrokken regio's. In voorliggende scenario's veronderstellen we dat de intergewestelijke pendel constant blijft. Ook hier zijn andere scenario's mogelijk.

Tabel 1: Activiteitsgraad 15-64-jarigen

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Vlaanderen	69,24%	69,31%	69,77%	70,89%	71,86%	72,72%
Wallonië	63,80%	63,89%	64,83%	66,03%	66,97%	67,99%
Brussel	66,07%	66,32%	66,92%	67,53%	67,84%	68,07%
Rijk	67,17%	67,25%	67,87%	68,95%	69,81%	70,64%

Ter vergelijking geeft Tabel 1bis de geprojecteerde activiteitsgraden van het Planbureau (gebruikt door SCvV).

Tabel 1bis: Activiteitsgraad 15-64-jarigen volgens het Planbureau

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Rijk	72,35	72,98	74,35	74,80	74,60	74,87

Tabel 1ter: Structurele werkloosheidsgraden

	15-24-jarigen	25-49-jarigen	50-64-jarigen
Vlaanderen	12,46%	3,58%	4,22%
Wallonië	28,79%	9,10%	4,38%
Brussel	34,85%	15,68%	11,28%

Bron: Anna Sabadash (2008)

De groei van arbeidsproductiviteit is verondersteld gelijk te zijn aan 1,3%. Pendelarbeid is ook verondersteld een constante te zijn van het aantal werkenden in een regio.

Ten slotte gebruiken we de demografische projecties van 2008.

Tabel 2: Evolutie (de)nataliteitsfactor

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Demografische projecties 2008	1,0202	1,0272	1,0590	1,0925	1,1179	1,1229

(oude demografische projecties)	0,9521	0,9396	0,9362	0,9378	0,9437	0,9478
---------------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Concreet geeft Tabel 2 de evolutie van het aantal min-18 jarigen in de Franstalige Gemeenschap ten opzichte van het aantal min-18 jarigen in de Franstalige Gemeenschap in 1988 volgens de nieuwe en de oude demografische projecties. Er is niet langer sprake van denataliteit in de Franse Gemeenschap.

Tabel 3: Horizontale verdeelsleutel 6-17-jarigen: aandeel Vlaamse Gemeenschap

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Demografische projecties 2008	0,5693	0,5668	0,5611	0,5606	0,5608	0,5579
(oude demografische projecties)	0,5693	0,5647	0,5589	0,5558	0,5528	0,5507

5.2 Scenario's op de arbeidsmarkten

We weerhouden een aantal scenario's inzake toekomstige evoluties op de arbeidsmarkten in de betrokken regio's:

Scenario 1: een constante NAIRU, een toenemende activiteitsgraad voor leeftijdscategorie 50-64 (lineaire groeivoet van het verleden geëxtrapoleerd naar toekomst)

Macroeconomisch vertaalt dit scenario zich als volgt.

Tabel 4: Evolutie werkzaamheidsgraad

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Vlaanderen	66,38%	66,16%	66,59%	67,68%	68,59%	69,39%
Wallonië	57,24%	57,57%	58,52%	59,69%	60,58%	61,50%
Brussel	55,16%	55,42%	55,96%	56,52%	56,79%	56,99%
Rijk	62,32%	62,30%	62,86%	63,88%	64,67%	65,41%

Tabel 5: Groeivoet BGP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Rijk		1,95%	1,86%	1,70%	1,47%	1,29%
Vlaanderen		1,76%	1,69%	1,57%	1,36%	1,17%
Wallonië		2,14%	2,02%	1,82%	1,65%	1,54%
Brussel		2,31%	2,17%	1,94%	1,55%	1,29%

Tabel 5bis : Groeivoet BRP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Rijk		1,95%	1,86%	1,70%	1,47%	1,29%
Vlaanderen		1,73%	1,67%	1,56%	1,35%	1,16%
Wallonië		2,14%	2,02%	1,82%	1,66%	1,55%
Brussel		2,79%	2,56%	2,23%	1,64%	1,28%

In Brussel ligt het BRP een stuk beneden het BGP maar omwille van de inhaalbeweging en het relatief lage niveau van het Brusselse BRP resulteert dat in relatief hogere groeivoeten (in vergelijking met Vlaanderen en Wallonië), wat zich vertaalt in een inhaalbeweging met betrekking tot het aandeel van Brussel in de opbrengsten van de personenbelasting (zie Tabel 6).

Tabel 6: Regionaal aandeel in de opbrengst personenbelasting

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Vlaanderen	63,31%	62,91%	62,34%	61,85%	61,46%	60,46%
Wallonië	28,25%	28,54%	28,76%	28,98%	29,18%	28,15%
Brussel	8,44%	8,55%	8,90%	9,17%	9,36%	11,39%

Scenario 2: toenemende activiteitsgraad voor leeftijdscohorte 50-64 en NAIRU in Wallonië en Brussel convergeren naar NAIRU in Vlaanderen

Macroeconomisch vertaalt dit scenario zich als volgt.

Tabel 7: Evolutie werkzaamheidsgraad

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Vlaanderen	66,38%	66,16%	66,59%	67,68%	68,59%	69,39%
Wallonië	57,24%	58,01%	59,68%	61,57%	63,18%	64,88%
Brussel	55,16%	56,46%	58,74%	61,05%	63,07%	65,02%
Rijk	62,32%	62,54%	63,53%	64,98%	66,21%	67,41%

Tabel 8: Groeivoet BGP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Rijk		2,09%	2,00%	1,84%	1,60%	1,42%
Vlaanderen		1,77%	1,71%	1,59%	1,37%	1,19%
Wallonië		2,39%	2,26%	2,05%	1,88%	1,77%
Brussel		2,66%	2,51%	2,28%	1,88%	1,62%

Tabel 8bis: Groeivoet BRP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Rijk		2,09%	2,00%	1,84%	1,60%	1,42%
Vlaanderen		1,73%	1,67%	1,56%	1,35%	1,16%
Wallonië		2,39%	2,26%	2,05%	1,89%	1,78%
Brussel		3,42%	3,17%	2,81%	2,20%	1,81%

Tabel 9: Regionaal aandeel in de opbrengst personenbelasting

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Vlaanderen	63,31%	62,75%	61,79%	60,93%	60,16%	59,41%
Wallonië	28,25%	28,62%	29,00%	29,37%	29,73%	30,24%
Brussel	8,44%	8,63%	9,21%	9,70%	10,11%	10,35%

Scenario 3: 'HRF' scenario: zelfde gemiddelde groei van het BBP in het Rijk als in scenario 2 (1,84%), geen convergentie tussen de regio's

De relatieve belastingcapaciteit van de regio's wordt constant verondersteld en gelijkgesteld aan die van 2007.

5.3 Resultaten: verticale invalshoek

In deze sectie bespreken we de budgettaire effecten van de drie scenario's vanuit de verticale invalshoek, die de impact op begroting van de federale overheid geeft van de transferten naar de Gemeenschappen en Gewesten op basis van de Bijzondere Financieringswet. We simuleren met andere woorden de impact van de diverse scenario's op de begroting van de federale overheid (in % van het BBP).

Scenario 1 kent een gemiddelde reële BBP-groei van 1,71% per jaar tegenover gemiddeld 1,84% per jaar in scenario 2 en 3.

Wat de Gewesten betreft, nemen de dotaties gefinancierd uit de personenbelasting (uitzondering gemaakt voor de solidariteitsbijdragen) in belang toe zoals blijkt uit Tabel 10.

Tabel 10: Som van dotatie uit personenbelasting, dotatie nieuwe bevoegdheden en negatieve term: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	2,490%	2,509%	2,537%	2,562%	2,583%	2,599%
Scenario 2	2,490%	2,510%	2,540%	2,567%	2,589%	2,607%

Scenario 3	2,490%	2,508%	2,535%	2,560%	2,584%	2,607%
------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Tabel 11: Negatieve term: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	1,204%	1,186%	1,158%	1,132%	1,112%	1,095%
Scenario 2	1,204%	1,184%	1,155%	1,128%	1,106%	1,088%
Scenario 3	1,204%	1,187%	1,160%	1,134%	1,110%	1,088%

Zoals verwacht is de negatieve term geen budgettair neutrale operatie in termen van het BBP. Voor de federale overheid weegt de voorafname uit de personenbelasting voor de Gewesten mettertijd budgettair relatief zwaarder door. Dat kan eventueel worden gecompenseerd door de evolutie van de solidariteitsbijdragen.

Tabel 12: Solidariteitsbijdrage: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	0,296%	0,266%	0,237%	0,215%	0,199%	0,182%
Scenario 2	0,296%	0,252%	0,204%	0,165%	0,135%	0,106%
Scenario 3	0,296%	0,293%	0,290%	0,287%	0,281%	0,269%

Tabel 12 geeft de evolutie van de totale solidariteitsbijdrage in termen van het BBP. De berekende solidariteitsbijdragen in jaar t zijn hier berekend op basis van de fiscale capaciteit in jaar t-1 en de bevolkingsgegevens van jaar t-1. In geval van convergentie (scenario 1 en 2) neemt de solidariteitsbijdrage in % van het BBP af. In scenario 3 is de relatieve terugval van de solidariteitsbijdrage in % van het BBP te wijten aan de niet-indexering van het basisbedrag aan de reële groei. Zoals gezegd, beïnvloedt ook de demografie de grootte van de solidariteitsbijdrage (en kan bijvoorbeeld die niet-indexering tegenwerken).

Wat de Gemeenschappen betreft, neemt het totaal van de BTW-dotatie, dotatie uit de personenbelasting en de compensatie voor het Kijk & Luistergeld in termen van het BBP toe. Dat varieert weinig met de relatieve economische evolutie in de regio's.

Tabel 13: Som van BTW-dotatie, dotatie uit personenbelasting en Kijk&Luistergeld: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	5,538%	5,545%	5,615%	5,686%	5,735%	5,717%
Scenario 2	5,538%	5,543%	5,610%	5,677%	5,722%	5,702%
Scenario 3	5,538%	5,547%	5,619%	5,689%	5,731%	5,702%

waarbij Tabel 14 de evolutie van de totale BTW-dotatie geeft en Tabel 15 de evolutie van een onderdeel van die BTW-dotatie, namelijk de zogenaamde Lambermontmiddelen.

Tabel 14: BTW-dotatie: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	3,680%	3,700%	3,791%	3,879%	3,942%	3,935%
Scenario 2	3,680%	3,699%	3,787%	3,873%	3,933%	3,924%
Scenario 3	3,680%	3,702%	3,793%	3,881%	3,939%	3,924%

Tabel 15: Bijkomende middelen: % BBP

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1	0,416%	0,608%	0,885%	1,143%	1,352%	1,504%
Scenario 2	0,416%	0,620%	0,912%	1,184%	1,405%	1,567%
Scenario 3	0,416%	0,596%	0,870%	1,129%	1,368%	1,568%

Het relatief aandeel van de bijkomende Lambermontmiddelen (Tabel 15) in de totale BTW-dotatie (Tabel 14) neemt toe naarmate de economische groei toeneemt (scenario 1 versus scenario 2 en 3).

5.4 Resultaten: horizontale invalshoek

De horizontale invalshoek kijkt naar de impact van de diverse scenario's op de budgetten van de diverse Gewesten en Gemeenschappen.

Zoals bleek uit voorgaande sectie, maakt economische convergentie dan wel divergentie relatief weinig verschil uit voor de federale overheid (met uitzondering voor de post solidariteitsbijdrage die toenemend relatief gewicht van andere dotaties kan versterken dan wel afzwakken). Voor de diverse Gewesten en Gemeenschappen is er wel degelijk een grotere budgettaire impact van convergentie dan wel divergentie (of stabilisatie) tussen de diverse regio's.

Door een kleiner aandeel in de opbrengst van de personenbelasting in scenario 1 en 2 daalt de dotatie uit de personenbelasting voor het Vlaamse Gewest. Die daling wordt enigszins gecompenseerd door de evolutie van de negatieve term. Zoals uit scenario 3 blijkt, neemt de dotatie voor het Vlaamse Gewest in % van het BBP toe wanneer de horizontale verdeelsleutel voor dotatie uit personenbelasting niet verslechtert.

Tabel 16: Vlaams Gewest

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1						
Totaal	1,591%	1,589%	1,585%	1,583%	1,582%	1,578%
Dotatie personenbelasting uit	2,298%	2,284%	2,263%	2,246%	2,231%	2,217%
Solidariteitsbijdrage						
(MO: Negatieve term)	0,745%	0,734%	0,716%	0,701%	0,688%	0,677%
Scenario 2						
Totaal	1,591%	1,584%	1,567%	1,552%	1,538%	1,522%
Dotatie personenbelasting uit	2,298%	2,278%	2,243%	2,212%	2,184%	2,157%
Solidariteitsbijdrage						
(MO: Negatieve term)	0,745%	0,733%	0,714%	0,698%	0,684%	0,673%
Scenario 3						
Totaal	1,591%	1,601%	1,618%	1,634%	1,649%	1,663%
Dotatie personenbelasting uit	2,297%	2,297%	2,297%	2,297%	2,297%	2,297%
Solidariteitsbijdrage						
(MO: Negatieve term)	0,745%	0,734%	0,717%	0,702%	0,687%	0,673%

Ook het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest genieten budgettair voordeel van de niet-volledige binding aan de economische groei van de negatieve term. Maar de berekeningen illustreren de 'armoedeval' voor Wallonië en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. In geval van economische convergentie met Vlaanderen (scenario 1 en scenario 2) houden Wallonië en Brussel minder over dan in het geval van geen convergentie (scenario 3). De winst inzake dotatie uit de personenbelasting weegt niet op tegen het verlies aan solidariteitsbijdrage. In scenario 2 bijvoorbeeld stijgt voor Wallonië de dotatie uit de personenbelasting met 0,072 procentpunten van het BBP over de periode 2007-2030 terwijl over dezelfde periode de solidariteitsbijdrage daalt met 0,124 procentpunten van het BBP.

Tabel 17: Waals Gewest

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1						
Totaal	0,962%	0,952%	0,946%	0,945%	0,945%	0,949%
Dotatie personenbelasting uit	1,03%	1,04%	1,05%	1,07%	1,08%	1,10%
Solidariteitsbijdrage	0,23%	0,19%	0,16%	0,14%	0,12%	0,10%
(MO: Negatieve term)	0,315%	0,309%	0,301%	0,293%	0,287%	0,281%
Scenario 2						
Totaal	0,962%	0,949%	0,940%	0,938%	0,939%	0,943%
Dotatie personenbelasting uit	1,026%	1,039%	1,053%	1,066%	1,079%	1,098%
Solidariteitsbijdrage	0,226%	0,194%	0,163%	0,140%	0,121%	0,102%
(MO: Negatieve term)	0,315%	0,309%	0,301%	0,293%	0,287%	0,281%
Scenario 3						
Totaal	0,962%	0,960%	0,955%	0,954%	0,954%	0,955%
Dotatie personenbelasting uit	1,028%	1,028%	1,028%	1,028%	1,028%	1,028%
Solidariteitsbijdrage	0,226%	0,216%	0,204%	0,195%	0,189%	0,184%
(MO: Negatieve term)	0,317%	0,310%	0,302%	0,295%	0,288%	0,281%

Tabel 18: Brussels Hoofdstedelijk Gewest

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1						
Totaal	0,233%	0,234%	0,242%	0,249%	0,255%	0,254%
Dotatie personenbelasting uit	0,306%	0,310%	0,323%	0,333%	0,340%	0,341%
Solidariteitsbijdrage	0,070%	0,065%	0,058%	0,053%	0,050%	0,047%
(MO: Negatieve term)	0,144%	0,143%	0,140%	0,138%	0,136%	0,134%
Scenario 2						
Totaal	0,231%	0,230%	0,236%	0,242%	0,247%	0,247%
Dotatie personenbelasting uit	0,306%	0,313%	0,334%	0,352%	0,367%	0,376%
Solidariteitsbijdrage	0,068%	0,058%	0,040%	0,026%	0,014%	0,004%
(MO: Negatieve term)	0,144%	0,142%	0,140%	0,137%	0,135%	0,134%
Scenario 3						
Totaal	0,233%	0,240%	0,252%	0,260%	0,262%	0,257%
Dotatie personenbelasting uit	0,305%	0,305%	0,305%	0,305%	0,305%	0,305%
Solidariteitsbijdrage	0,070%	0,076%	0,086%	0,092%	0,092%	0,085%
(MO: Negatieve term)	0,143%	0,143%	0,140%	0,138%	0,136%	0,134%

Voor de federale overheid is de evolutie van de overdrachten vanuit de federale overheid naar de Vlaamse en de Franstalige Gemeenschap eerder een zero-sum game in termen van convergentie of niet. Maar voor de beide Gemeenschappen heeft een verschuiving in de horizontale verdeelsleutel (relatief aandeel in de opbrengsten van de personenbelasting) wel degelijk impact op de budgettaire middelen. In vergelijking met scenario 3 (constante horizontale verdeelsleutel) ziet de Vlaamse Gemeenschap bijvoorbeeld haar dotatie over de periode 2007-2030 met 0,111 procentpunten van het BBP afnemen in geval van scenario 2.

Tabel 19: Vlaamse Gemeenschap (% BBP)

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	3,332%	3,333%	3,376%	3,422%	3,454%	3,436%
BTW dotatie	2,116%	2,138%	2,200%	2,265%	2,312%	2,308%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,257%	0,385%	0,570%	0,731%	0,860%	0,951%
Scenario 2						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	3,332%	3,330%	3,362%	3,396%	3,416%	3,385%
BTW dotatie	2,116%	2,137%	2,196%	2,255%	2,295%	2,283%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,257%	0,391%	0,583%	0,748%	0,878%	0,968%
Scenario 3						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	3,332%	3,341%	3,397%	3,457%	3,502%	3,496%
BTW dotatie	2,116%	2,139%	2,208%	2,279%	2,334%	2,338%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,257%	0,378%	0,567%	0,736%	0,893%	1,023%

Tabel 20: Franstalige Gemeenschap (% BBP)

	2007	2010	2015	2020	2025	2030
Scenario 1						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	1,564%	2,211%	2,240%	2,264%	2,281%	2,281%
BTW dotatie	1,564%	1,563%	1,590%	1,614%	1,629%	1,627%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,158%	0,224%	0,315%	0,412%	0,492%	0,553%
Scenario 2						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	2,214%	2,213%	2,248%	2,280%	2,306%	2,317%
BTW dotatie	1,564%	1,562%	1,591%	1,618%	1,638%	1,641%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,158%	0,228%	0,329%	0,436%	0,527%	0,599%
Scenario 3						
som BTW-dotatie, dotatie Personenbelasting en Kijk&luistergeld:	1,564%	2,206%	2,222%	2,232%	2,229%	2,206%
BTW dotatie	1,564%	1,563%	1,585%	1,602%	1,605%	1,587%
waarvan Bijkomende Lambermontmiddelen	0,158%	0,217%	0,302%	0,392%	0,476%	0,545%

Stapunt beleidsrelevant onderzoek 2007-2011

fiscaliteit en begroting